

ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΑΜΠΕΛΑΣ

Ἐξέχουσα φυσιογνωμία τῶν νεοελληνικῶν γραμμάτων, ἐνθουσιώδης τῶν Μουσῶν λάτρης ὁ Τιμόλεων Ἀμπελάς ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 26 Αὐγούστου. Ἡ δρᾷσις τοῦ ὑπῆρξε μακρά, συνεχῆς, ἀκούραστος, καὶ ἀπὸ φιλολογικῆς ἀπόψεως καὶ ἀπὸ κοινωνικῆς. Ἐπὶ ἐξηκονταετιᾶν δλόκληρον ἠγωνίσθη εἰς τὸν στίβον τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων.

Διὰ τὸν εὖτως ἀγωνισθέντα καὶ διακριθέντα ἄνδρα, εἶδε πολλὰ νὰ γραφῶσι. Ἀλλὰ ὁ σημερινὸς κόσμος δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ γράμματα τόσον, ὅσον διὰ τὴν ὀλίκην εὐμάρειαν. Ἡ γραμματολογία ὅμως ἀσφαλῶς θὰ μνησθῇ εὐφῆμως τοῦ ὀνόματος τοῦ συμπαθοῦς καὶ πολυγράφου συγγραφέως.

Ὁ Τιμόλεων Ἀμπελάς ἐγεννήθη ἐν Πάτραις τῇ 1850. Ὁ πατήρ του κατήγετο ἐξ οἰκογενείας τῆς Κερπινῆς τῶν Καλαδρύτων. Τὰς πρώτας σπουδὰς διήνυσεν ἐν Σύρῳ ἐνθα ἐδικηγόρησε κατόπιν, ἐξέδωκε δὲ συγχρόνως τὰ πρώτα φιλολογικὰ καὶ δραματικὰ ἔργα. Ἠκολούθησε τὸ δικαστικὸν στάδιον, διορισθεὶς τῇ 1877 πρωτοδίκης—γενόμενος Πρόεδρος πρωτοδικῶν καὶ Ἐφέτης—καὶ ἀποχωρήσας τῆς ὑπηρεσίας τῇ 1912.

Ἀλλ' ἡ κλίσις τοῦ Ἀμπελά ἐξεδηλώθη ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας πρὸς τὴν φιλολογίαν, εἰς ἣν μετὰ μεγάλου ζήλου ἀφοσιώθη, καὶ δὴ εἰς τὰ

περισσότερα εἶδη αὐτῆς. Ἐφηβος ἔτι ἐδημοσιογράφησεν εἰς τὸν «Ἐθνοφύλακα» ἔκτοτε δὲ ὑπῆρξε συνεργάτης τῶν κυριωτέρων ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ ἡμερολογίων.

Εἶνε μακρότατος ὁ κατάλογος τῶν ἔργων του, ἱστορικῶν, ποιητικῶν, θεατρικῶν, νομικῶν, ἱστορικῶν, εὐθυμογραφικῶν. Τὰ πρώτα ἔργα του εἶναι δύο ποιητικαὶ συλλογαὶ (Κογχόλαι Παλμοὶ) καὶ διηγήματα (Καύνειος ἔρως—Ἐλένη τῆς Μιλήτου) ἧτις μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ Α. Φραβασίλη ἱταλιστί.

Περισσότερον ἠσχολήθη εἰς τὸ δρᾶμα, γράψας τὸν «Νέρων», (1869) τὸν «Ἱερὸν λόχον», τὴν «Βιργινίαν τὴν Ῥωμικὴν», τὸν «Λέοντα Καλλέργην» (1869), τοὺς «Μάρτυρας τοῦ Ἀρχαδίου», τοὺς «Κρήτας καὶ Βενετούς», τὸν «Πρίγκιπα τοῦ Μωρέως» (βραβευθέντα) τὴν «Τιμόκλειαν», τὴν «Δενίαν», τὴν «Ἀρτεμισίαν» βραβευθεῖσαν τῇ 1896, τὴν «Αἰλλαν Εὐδοκίαν», τὴν «Τελευταίαν Δούκισσαν τῶν Ἀθηνῶν», (ἐπαινεθέντα ἐν διαγωνισμοῖς) τὴν «Σκλήρην» τὴν «Κλεοπάτραν» (ἀμφότερα βραβευθέντα τῇ 1904 καὶ 1905) τὴν «Ἀχτὴν», τὴν «Ρίταν Δράκην» βραβευθεῖσαν εἰς τὸν Καλοκαιρινεὸν τῇ 1907. Ἐκτούτων ἀρκετὰ ἐπανειλημμένως ἐδιδάχθησαν ἀπὸ σκηνῆς ὡς οἱ Κρήτες καὶ οἱ Βενετοί, ἡ Ἀρτεμισία, ὁ Λέων Καλλέργης, ἡ «Σκλήρην» ἡ «Τελευταία Δούκισσα τῶν Ἀθηνῶν», ἡ «Κλεοπάτρα», ἡ Ρίτα Δράκη. Ἀλλὰ καὶ ἡ κωμῶδια τὸν εἴλκυσε.

Ἐγραψε τὰς κωμῶδας «Ἀδθηριάδα», τοὺς «Ἀναμορφωτάς» (βραβευθέντας τῇ 1903) «Τὸ πεδὶον τῆς Τιμῆς», τὴν «Ἑορτὴν τοῦ Μίμη», «Φάτις-ο κλόκ», «Πῶς μυγιάζονται», τὴν «Χορὸν τῆς Μιχαλοῦς». Ἐκ τῶν ἱστορικῶν ἔργων του ἄξια μνείας εἶνε ἡ Ἱστορία τῆς Σύρου χιλιοσέλιδος ἐκδοθεῖσα τῇ 1875, ἡ Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Κλεοπάτρας, αἱ Ἡπειρωτικαὶ σελίδες (Ἀλῆ Πασᾶς—Χάρμκω—Βασιλικὴ—Φροσύνη) κατὰ νεωτέρας ἐρεῦνας, αἱ Ἰόνιοι νῆσοι πρὸ τῆς Ἑνώσεως (τρὶς διαλέξεις ἐν τῇ «Παρνασσῇ») Ἱστορία τοῦ Ἑλληγεβουλγαρικοῦ πολέμου, ἐκδοθεῖσα ἐν Ν. Ὑόρκῃ. Ἐκ δὲ τῶν νομικῶν ἡ Γεωργικὴ νομοθεσία ἐν Ἑλλάδι, ὁ Νομικὸς ὁδηγὸς τῶν ναυτιλλομένων, ἡ Ἑργασία ἐν Ἑλλάδι, ἡ Πνευματικὴ ἰδιοκτησία. Ἐκ τῶν καὶ πλέον εἶνε τὰ ἄρθρα, διχτυριὰ καὶ π. τὰ ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐσκορπισμένα. Ἰδοὺ μερικοὶ τίτλοι: Ἡ παραμονὴ τῆς ἀπεγραφῆς.—Αἱ Ἑλληνίδες ποιήτριαι ἐν Ἀνατολῇ.—Ἡ Κλεοπάτρα ἐν τῇ Καλλιτεχνίᾳ.—Οἱ Ἑβραῖοι καὶ αἱ περὶ